

PROJEKT BUDOWLANY

**Izolacja i rewitalizacja ścian podziemia w pomieszczeniach piwnicznych
budynku Szkoły Podstawowej nr13 im. Jana Brzechwy
przy ul. Rzemieśniczej 9 w Koszalinie.**

Zamawiający: Szkoła Podstawowa nr13 im. Jana Brzechwy w Koszalinie
75-243 Koszalin, ul. Rzemieśnicza 9

Autor projektu: mgr inż. Janusz Moczła nr upr. UAN/N/7210/393/86
75-813 Koszalin, ul. Konwalii 21

Zawartość opracowania:

1.	Podstawa opracowania	3
2.	Przedmiot, cel i zakres opracowania	3
3.	Ogólna charakterystyka budynku Szkoły Podstawowej nr 13	3
4.	Opis stanu istniejącego	4
5.	Opis rozwiązań technicznych i technologia robót	4
6.	Karty techniczne materiałów rekomendowanych do robót remontowych ...	8
7.	Część graficzna opracowania	

OPIS TECHNICZNY

1. Podstawa opracowania

- 1.1. Umowa nr SP13.21.3.2016.DK z dnia 03.06.2016 r. zawarta w Koszalinie pomiędzy Gminą Miasto Koszalin – Szkołą Podstawową nr13 im. Jana Brzechwy w Koszalinie
- 1.2. Oferta na wykonanie opracowania dot. przyczyn nieszczelności izolacji oraz sposobu poprawy izolacyjności ścian piwnicznych i fundamentowych z projektowo-kosztowym opracowaniem izolacji pomieszczeń piwnicznych w Szkole Podstawowej nr13 im. Jana Brzechwy z dnia 25.05.2016 r.
- 1.3. Dokumentacja techniczna udostępniona przez Zleceniodawcę, w tym:
  - 1.3.1. Wybrane rysunki architektoniczne rzutów kondygnacji podziemnej
  - 1.3.2. Mapa sytuacyjna terenu zajmowanego przez obiekty szkolne (dz.nr. 128 obr.20)
- 1.4. Wizje lokalne, oględziny, odkrywki, pomiary wilgotności powierzchni ścian oraz pomiary inwentaryzacyjne przeprowadzone dla potrzeb niniejszego opracowania przez autora ekspertyzy w dniach 25.07 – 08.08.2016 r.
- 1.5. Program produkcji materiałów budowlanych Schomburg 2016/2017
- 1.6. Poradnik praktyczny: hydroizolacje i prace renowacyjne Schomburg
- 1.7. Karty informacyjne specjalistycznych materiałów budowlanych systemów Schomburg

2. Przedmiot, cel i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest ściana zewnętrzna piwnicy 2-ch segmentów budynku dydaktycznego Szkoły Podstawowej nr13 w Koszalinie przy ul. Rzemieślniczej 9.

Celem opracowania jest przedstawienie rozwiązania technicznego dotyczącego poprawy izolacyjności ścian pomieszczeń znajdujących się poniżej poziomu terenu oraz wskazanie sposobu rewitalizacji powierzchni zewnętrznej i wewnętrznej ścian podziemia.

Zakresem opracowania objęto cały obwód zewnętrznych ścian piwnicznych znajdujących się poniżej poziomu terenu segmentów A i B budynku szkoły.

3. Ogólna charakterystyka budynku Szkoły Podstawowej nr13 i działki nr 128. Obr.20

Budynek szkoły jest obiektem posiadającym 2-wie kondygnacje nadziemne i 1-ną kondygnację podziemną. Bryła budynku składa się z 3-ech segmentów oddzielonych od siebie dylatacjami, tworzących funkcjonalną całość, składającą się z następujących części:

- Segmenty pracy dydaktycznej
- Łącznik
- Sala gimnastyczna

W częściach podpiwniczonych zlokalizowano:

- Jadalnię z węzłem kuchennym
- Szatnię dla uczniów
- Kotłownię ze składem opału
- Węzeł cieplny
- Archiwum
- Pomieszczenia techniczne

Szkoła położona jest na osiedlu mieszkaniowym w ścisłym centrum miasta przy ul. Rzemieślniczej 9 w Koszalinie. Teren działki nr. 128 (obr.20) jest płaski, uzbrojony w podstawowe media: sieć wodociągową, elektryczną, gazową, kanalizację sanitarną i deszczową oraz ciepłociąg.

Budynek powstał w latach 70-ch ubiegłego stulecia w technologii tradycyjnej. Ściany konstrukcyjne wykonano z cegły ceramicznej z elementami prefabrykowanymi i monolitycznymi - żelbetowymi. Stropy prefabrykowane systemu „cegła żerańska”, elementy klatek schodowych - monolityczne, żelbetowe. Dach płaski pokryty papą.

W ostatnim czasie (2010r.) dokonano rewitalizacji i modernizacji zagospodarowana terenu wokół budynku szkoły w następującym zakresie:

- Zrewitalizowano ukształtowanie terenu, a w szczególności tereny zielone
- Odtworzono boisko sportowe wraz z trybunami
- Wykonano utwardzenie ciągów komunikacyjnych elementami betonowymi i kostką kamienną
- Wykonano ogrodzenie działki
- Zmodernizowano wejście główne na posesję
- Wykonano elementy małej architektury (murki terenowe, siedziska, stojaki rowerowe, podjazd dla niepełnosprawnych)
- Wykonano schody wejściowe do budynku szkoły

Podstawowe dane techniczne:

- Powierzchnia zabudowy 1 610 m²
- Powierzchnia użytkowa 3 046 m²
- Kubatura 13 784 m²

4. Opis stanu istniejącego

Problem zawilgocenia ścian opisany w poniższym opracowaniu dotyczy kondygnacji podziemnej budynku szkoły.

W pomieszczeniach zlokalizowanych na poziomie piwnic zaobserwowano postępującą degradację tynku na powierzchniach ścian zewnętrznych. W przeważającej ilości – zniszczenia występują w okolicach styku powierzchni ściany z płaszczyzną podłogi. Jednakże występują także obszary o zmienionej strukturze tynku na pełnej wysokości kondygnacji podziemnej. Zawilgocenie ścian spowodowało degradację powłok malarskich, struktury tynku i materiału z którego wykonano przegrodę. Proces ten ma charakter progresywny. Taki stan rzeczy wpływa niekorzystnie na mikroklimat pomieszczeń, w których występuje oraz ułatwia rozwój mikroorganizmów, zarodników pleśni i grzybów mogących powodować alergie wziewowe oraz dolegliwości układu oddechowego wśród osób tam przebywających. W aspekcie przeznaczenia i funkcji tych pomieszczeń, opisana sytuacja powoduje konieczność wyłączenia pomieszczeń z eksploatacji a dalsze utrzymywanie się takiego stanu rzeczy może doprowadzić do rozprzestrzenienia się wilgoci na kondygnacji parteru. Z oczywistych względów taki wariant nie powinien być akceptowany.

5. Opis rozwiązań technicznych i technologia robót

Najważniejszą kwestią w zakresie trwałej konserwacji budynku jest ochrona przed wilgocią gruntową. Na podstawie przeprowadzonych wizji lokalnych, odkrywek i zgromadzonego materiału archiwalnego można określić zakres i technologię renowacji ścian podziemia. Do realizacji prac, które powinny solidnie zabezpieczyć budynek na wiele najbliższych lat proponuje się wykorzystać systemowe rozwiązania opracowane przez renomowane firmy posiadające wieloletnie doświadczenie w zakresie ochrony budowli przed wpływem niekorzystnych czynników otoczenia. W niniejszym projekcie zastosowano materiały firmy SCHOMBURG Polska Sp. z o.o. jako sprawdzonego partnera w rozwiązywaniu problemów w zakresie technologii materiałów budowlanych, budowli przemysłowych i inżynierskich (80-cio letnie doświadczenie).

Projekt zawiera trzy grupy tematyczne:

- I. Zagospodarowanie terenu wokół budynku szkoły
- II. Technologia wykonania izolacji przeciwwodnej i odtworzenie poziomej izolacji ścian zewnętrznych
- III. Wykonanie tynków renowacyjnych ścian podziemia.

5.1. Zagospodarowanie terenu

- 5.1.1. Elementy małej architektury a w szczególności murki terenowe stanowią istotny czynnik wpływający na kumulację wody opadowej w strefie terenu bezpośrednio przylegającego do budynku szkoły. Dlatego też zaleca się obsadzenie sączków wykonanych z odcinków rury PVC $\varnothing 50\text{mm}$, zabetonowanych w przygotowanych otworach przechodzących na wskroś ściany w odstępach max. 100cm. Sączki powinny być obsadzone w najniższej partii murków z lekkim spadkiem w stronę odprowadzania wody.
- 5.1.2. Niektóre rejon powierzchni trawiastej (skrzydło główne budynku, strona pół-zach) należy ukształtować ponownie w taki sposób aby spadek terenu sprzyjał odprowadzeniu wody od budynku (2-3% w stronę dziedzińca).
- 5.1.3. Wokół całego obwodu budynku należy wykonać opaskę odwadniającą o szerokości min. 50cm. Opaska powinna być wykonana z betonu lub płytek chodnikowych ograniczonych obrzeżem trawnikowym „utopionym” ze spadkiem od budynku 2-3%. W przypadku wykonania opaski betonowej – należy wykonać dylatacje co 6,00m wypełnione materiałem **MYCOFLEX 250SP** po uprzednim zagruntowaniu szczelin materiałem **MYCOFLEX 251**.
- 5.1.4. Wloty rur spustowych do kształtek kanalizacyjnych należy uszczelnić materiałem elastycznym **MYCOFLEX 250SP** (MC Bauchemie) na zgruntowanych powierzchniach materiałem **MYCOFLEX 251** lub innym materiałem dekarским na bazie kauczuku.
- 5.1.5. Istniejące rewizje kanalizacyjne należy dokładnie oczyścić z zalegających tam liści, piasku ewentualnie innych zanieczyszczeń. W razie potrzeby zlecić wykonanie udrożnienia kanalizacji wyspecjalizowanej jednostce MWiK Koszalin Sp. z o.o.
- 5.1.6. Studzienki kanalizacji deszczowej należy oczyścić, a ich kinety udrożnić, następnie przeprowadzić inspekcję wszystkich studzienek.

5.2. Izolacja zewnętrzna ścian podziemia

- 5.2.1. W związku z niską jakością izolacji przeciwwilgociowej ścian podziemia należy przeprowadzić rewitalizację całego obwodu budynku na poziomie kondygnacji podziemnej. Technologię robót przyjęto zgodnie z zaleceniami producenta systemu izolacji przeciwwodnych i przeciwwilgociowych **SCHOMBURG Polska Sp. z o.o.**
- 5.2.2. W celu przygotowania powierzchni do wykonania izolacji należy ręcznie odkopać kondygnację podziemną na całym obwodzie budynku. Czynność tę należy prowadzić etapowo w taki sposób aby jednorazowo prowadzić roboty na jednej elewacji. Odstonięcie fundamentów całego obiektu groziłoby zlanie kondygnacji podziemnej w przypadku obfitych opadów atmosferycznych oraz możliwością utraty stateczności konstrukcji budynku. Szerokość dna wykopu powinna umożliwić swobodne poruszanie się pracowników i operowanie sprzętem (około 70cm).
- 5.2.3. Po odstonięciu całej wysokości ścian podziemia wraz z ławą fundamentową należy przystąpić do usuwania powłoki bitumicznej z powierzchni ścian i ław fundamentowych. Czynność tę najlepiej wykonać metodą czyszczenia strumieniowościernego na sucho lub na mokro. Po czym dokonać oceny stanu powierzchni ściany i ław fundamentowych.
- 5.2.4. Ubytki i miejsca zniszczone należy naprawić zaprawą naprawczą typu PCC **INDUCRET-BIS-5/40** po wcześniejszym nałożeniu na naprawiane miejsca warstwy szpachlowej **INDUCRET-BIS-0/2**.
- 5.2.5. Wyrównać powierzchnię ścian jedną warstwą materiału **SOLOCRET-15** nanosząc materiał ręcznie metodą szpachlowania.
- 5.2.6. Przejście między odsadzką ławy fundamentowej a ścianą piwnicy (narożnik wklęsły) pokryć materiałem **AQUAFIN-1K** na wysokość 15cm i całą szerokość odsadzki.
- 5.2.7. Nanieść co najmniej dwie warstwy materiału **AQUAFIN-RS300** na miejsca pokryte uprzednio **AQUAFIN-1K** i wkleić taśmę uszczelniająco-zbrojącą **ASO-Dichtband-2000S**.

- 5.2.8. Strefę przypowierzchniową ściany podziemia t.j. pas wychodzący na wysokość 20cm ponad rzędną przyszłej opaski odwadniającej, sięgający 30cm w głąb gruntu (po zasypaniu budynku) zabezpieczyć dodatkowo nakładając co najmniej 2-wie warstwy **AQUAFIN-RS300** pędzlem lub pacą gładką.
- 5.2.9. Przystąpić do nakładania za pomocą pacy, właściwej izolacji bitumicznej (dwuskładnikowej) **COMBIFLEX-C2/P** z co najmniej 10-cio centymetrowym zakładem na izolację mineralną **AQUAFIN-RS300** (patrz p. 6.2.8.). W celu uzyskania warstwy jednakowej grubości **COMBIFLEX-C2/P** można nałożyć pacą o odpowiedniej wysokości zębów a następnie wygładzić gładką stroną pacy. Grubość świeżej warstwy materiału nie może być mniejsza niż 3,00mm (2,50mm po wyschnięciu).
- 5.2.10. Na świeżo położony **COMBIFLEX-C2/P** przy użyciu gładkiej strony pacy wkleić bez zakładów włókninę ochronną **ASO Systemvlies-02** nie pozostawiając fałd.
- 5.2.11. Po wyschnięciu powłoki uszczelniającej przy pomocy **COMBIDIC-2K** zamocować płyty ze styropianu ekstrudowanego np. **URSA XPS N-III-I** gr. 5,00cm, nakładając klej bitumiczny **COMBIDIC-2K** na płytę „plackami”. Płyty należy kleić mijankowo „w cegielkę”. Poziom górnej krawędzi styropianu ekstrudowanego powinien pokrywać się z rzędną opaski odwadniającej. Powierzchnia styropianu nie wymaga żadnej powłoki zabezpieczającej na styku z gruntem.
- 5.2.12. Zasypkę wykopu prowadzić gruntem rodzimym z zagęszczaniem mechanicznym warstwami o grubości ok. 15cm zachowując ostrożność przy powierzchni ściany tak aby nie uszkodzić warstwy styropianu.
- 5.2.13. Po zakończeniu danego etapu robót (od narożnika do narożnika ściany) wykonać opaskę odwadniającą szerokości min. 50cm z betonu klasy C20/25 na podsypce piaskowej. Konieczne jest wykonanie dylatacji opaski w odstępach 6,00-cio metrowych. Dylatacje o szer. 10mm wypełnić materiałem elastycznym **ESCOSIL-2000** po uprzednim zagruntowaniu powierzchni bocznych szczeliny dylatacyjnej gruntownikiem **AG70**.

5.3. Wtórna izolacja przeciwwilgociowa ścian podziemia

Zawilgocenie ścian podziemia w strefie przypodłogowej, jednoznacznie wskazuje na podsiąkanie kapilarne wody wewnątrz struktury muru ceglanego (ceramicznego). W przypadku występowania tego typu uszkodzeń konstrukcji istnieje możliwość wykonania przepony poziomej, obecności której nie stwierdzono podczas odkrywek ścian od strony zewnętrznej. Projektuje się wykonanie przepony poziomej z zastosowaniem nowoczesnej metody polegającej na aplikacji kremu iniekcyjnego **AQUAFIN-i380** do wnętrza struktury ściany od strony pomieszczenia.

Zestaw czynności, które należy wykonać podczas prowadzenia robót:

- 5.3.1. Odbić tynk z powierzchni ściany w strefie wykonywania przepony iniekcyjnej.
- 5.3.2. Nawiercić otwory o średnicy 12mm na wysokości ok. 5-10cm ponad posadzką pomieszczenia. Rozstaw otworów powinien wynosić 10-12,5cm. Otwory najlepiej umieścić w spoinie poziomej ściany ceglanej. Orientacja otworów: pozioma lub nachylona pod kątem 45⁰ ze spadkiem w stronę zewnętrzną. Głębokość otworów powinna być tak dobrana aby po nawierceniu pozostawić ok.10-20mm materiału ściany (nie wolno przewiercić ściany na wylot).
- 5.3.3. Czyszczenie otworów. Przed wykonaniem iniekcji należy z nawierconych kanałów usunąć pył i zanieczyszczenia metodą wydmuchiwania sprężonym powietrzem lub wyciorem.
- 5.3.4. Wykonywanie iniekcji. Do wykonania iniekcji zastosować krem iniekcyjny **AQUAFIN-i380**, który można aplikować przy użyciu wyciskacza ręcznego lub pompy iniekcyjnej. Materiał należy podawać w taki sposób, aby całkowicie wypełnić otwór.

5.3.5. Krótko po aplikacji kremu można przystąpić do wykonywania napraw tynkarskich bez konieczności wypełniania otworów naprawczą zaprawą mineralną.

5.4. Wykończenie powierzchni ścian wewnątrz pomieszczeń piwnicznych

Stan tynków cementowo-wapiennych wewnątrz pomieszczeń piwnicznych jest nieodpowiedni ze względów sanitarnych, wizualnych jak i użytkowych. Powierzchnię ścian pokryto powłokami malarskimi z materiałów nieprzepuszczalnych (farbu olejnego, okładziny z płyt wiórowych laminowanych itp.).

W przeważającej ilości pomieszczeń zastosowano farby olejne lub ftalowe oraz emulsyjne - akrylowe. Wysoki stopień prężności pary wodnej uwiecznionej w strukturze ścian spowodował pojawienie się pęcherzy na powłokach malarskich a także zniszczenie warstw tynkarskich i ich odspojenie od podłoża. Zjawisko zaobserwowano w strefie przypodłogowej oraz w niektórych pomieszczeniach powyżej tej strefy. Ponadto część ścian należących do pomieszczeń szatni uczniów została wykończona okładziną z płyty meblowej (wiórowej) zupełnie nieodpornej na wilgoć. W pomieszczeniach daje się wyczuć nieprzyjemny zapach oraz specyficzny mikroklimat charakterystyczny dla pomieszczeń mokrych. Z oczywistych względów pomieszczenia te nie spełniają podstawowych warunków użytkowych i powinny być wyłączone z eksploatacji do czasu przeprowadzenia renowacji ścian.

W związku z powyższym proponuje się przeprowadzenie rewitalizacji ścian poprzez zastosowanie technologii wykonania tynków renowacyjnych **THERMOPAL**.

Technologia robót:

- 5.4.1. Odbicie tynków wewnętrznych z powierzchni ściany zewnętrznej we wszystkich pomieszczeniach kondygnacji podziemnej. Po odbiciu warstwy zaprawy tynkarskiej podłoże należy dokładnie oczyścić ręcznie używając szczotek drucianych, szpachelek i skrobaków.
- 5.4.2. Nanieść pędzlem jedną warstwę materiału **ESCO-FLUAT** na odkrytą powierzchnię ściany do chwili osiągnięcia nasycenia. Szkodliwe sole zostaną przekształcone w sole trudno rozpuszczalne bez możliwości przenikania do świeżo nałożonego tynku.
- 5.4.3. Wykonać obrzutkę. Narzucić materiał **THERMOPAL-SP** w postaci obrzutki o grubości do 5mm, pokrywając ok. 50% powierzchni w celu poprawy przyczepności warstw tynku renowacyjnego. Wcześniej należy zwilżyć podłoże.
- 5.4.4. Nanieść tynk podkładowy. Narzucić warstwę materiału **THERMOPAL-GP11** o grubości 10mm (najlepiej większa liczba cienkich warstw). Zgarniać nadmiar zaprawy z każdej z wcześniejszych warstw łatą tynkarską. Zatrzeć powierzchnię zgodnie ze sztuką tynkarską i pozostawić do związania.
- 5.4.5. Nanieść tynk renowacyjny. Nanieść jedną warstwę materiału **THERMOPAL-SR24** lub **SR-44** o grubości nie przekraczającej 25mm. po upływie 1-3 dni powierzchnię zatrzeć. Zbyt wczesne zacieranie może prowadzić do koncentracji spoiwa na powierzchni i doprowadzić do pojawienia się rys skurczowych oraz utrudniać przenikanie pary wodnej przez warstwę tynku.
- 5.4.6. Naniesienie szpachli. Tak przygotowaną powierzchnię przespachlować materiałem drobnoziarnistym **THERMOPAL-FS33** o grubości nie przekraczającej 3mm. po odparowaniu nadmiaru wody przetrzeć powierzchnię filcem lub gąbkować.
- 5.4.7. Malowanie. Wykończoną tynkiem renowacyjnym powierzchnię ściany należy zagruntować materiałem **TAGOSIL-G**, a następnie dwukrotnie pomalować farbą silikatową (lub inną – dyfuzyjną) **TAGOSIL-Profi** w kolorze pastelowym.

Opracowanie:

mgr inż. Janusz Moczala